

Information rörande behov av vissa åtgärder med anledning av OFR/S,P,O anslutning till PA 16

Genom att PA 03 upphörde att gälla i förhållande till OFR/S,P,O vid årsskiftet 2015/2016 upphörde samtidigt alla lokala kollektivavtal som tecknats med stöd av PA 03 från samma tidpunkt. Detta oavsett om det lokala kollektivavtalet reglerat extra pensionsavsättning till grupp av medarbetare eller till enskilda individer alternativt möjliggjort enskilda överenskommelser.

Utifrån att OFR/S,P,O den 23 februari 2016 anslutit sig till PA 16 har det uppstått ett behov av vissa förtydliganden kring vad lokala parter behöver göra för det fall de önskar återupprätta de tidigare gällande kollektivavtalen kring extra pension avsättning till grupp av medarbetare. Vad gäller extra pensionsavsättning genom enskild överenskommelse så har de ändringar som gjorts i Villkors-/Affärsverksavtalet i samband med anslutningen till PA 16 inneburit en direktdelegering av sådana överenskommelser till arbetsgivare arbetstagare.

Med del av OFR/S,P,O avses i det följande OFR/S eller OFR/P eller OFR/O eller enskilt förbund.

Lokala kollektivavtal om extra pensionsavsättningar till grupp eller enskild medarbetare.

Genom PA 03 upphörande kan två olika scenarior ha uppstått för OFR/S,P,O

- Den ena scenariot är att det lokala kollektivavtalet var träffat mellan arbetsgivaren och alla lokala parter. Det som då hände var att OFR/S,P,O inte längre omfattades av det lokala kollektivavtalet genom att PA 03 upphörde. Överenskommelsen med övriga lokala parter hade fortsatt giltighet genom att centrala parter bestämde att dessa överenskommelser skulle anses vara träffade med stöd av det nya pensionsavtalet PA 16.

Arbetsgivaren kunde i denna situation med stöd av kollektivavtalsförordningen fortsätta tillämpa det lokala kollektivavtalet och därmed fortsätta göra extra pensionsavsättning för OFR/S,P,O medlemmar trots att de inte längre omfattas av det lokala avtalet.

Om parterna lokalt önskar återansluta (från och med den 23 februari) OFR/S,P,O ska det ske genom att alla lokala parter träffar överenskommelse om en sådan återanslutning. Utifrån att alla kollektivavtalstecknande parter gemensamt äger det lokala avtalet räcker det inte enbart med arbetsgivaren och OFR/S,P,O.

- Det andra scenariot är att det lokala kollektivavtalet var träffat enbart mellan arbetsgivaren och del av OFR/S,P,O. Här upphörde avtalet helt och ingen extra pensionsavsättning görs därmed efter den 1 januari 2016.

Om lokala parter önskar återupprätta ett sådant lokalt kollektivavtal sker det med stöd av nedan angivna bestämmelser tidigast från och med den 23 februari 2016. Någon möjlighet att läka tiden från den 1 januari fram till och med den 22 februari finns inte.

Sammanfattningsvis

Både Avdelning I och II i PA 16 innehåller regler om extra pensionsinsättning genom lokalt kollektivavtal enligt följande:

- För de arbetstagare som omfattas av Avdelning I finns i 4 kap. 5-6 och 9 §§ de bestämmelser som medger sådan avsättning, och
- För de arbetstagare som omfattas av Avdelning II finns motsvarande bestämmelser i 3 kap. 4 §.

Enskilda överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagare

Genom anslutningen till PA 16 och de ändringar som gjorts i Villkors- och Affärsverksavtalen mellan Arbetsgivarverket – OFR/S,P,O har förutsättningarna för enskilda överenskommelser förändrats. Det innebär att från och med den 23 februari 2016 råder samma förutsättningar för enskilda överenskommelser mellan arbetsgivare och arbetstagare som gällt i Villkorstal-T/Affärsverksavtal-T sedan tidigare. Överenskommelsen innebär att centrala parter har direktdelegerat till arbetsgivare och arbetstagare att ingå enskild överenskommelse i fler villkorsfrågor. Som framgår av faktarutan här nedan så innebär dessa förändringar möjlighet till enskilda överenskommelser kring olika villkorsfrågor, exempelvis extra pensionsavsättning.

Om en arbetstagare som tidigare träffat en enskild överenskommelse, vilken upphör vid utgången 2015-12-31, och nu önskar fortsätta göra extra pensionsavsättning måste en ny enskild överenskommelse upprättas enligt de förutsättningarna som råder från och med den 23 februari 2016. Det är viktigt att komma ihåg att det inte går att läka det uppehåll som uppstått från och med den 1 januari 2016 till och med den 22 februari 2016. Lokala parter bör lämna stöd till chef och medarbetare i samband med detta, i synnerhet avseende uppsägningstid för sådan överenskommelse.

Lokala avtal som tidigare träffats, med stöd av tidigare eller nu gällande villkorsavtal, vilka möjliggjort enskilda överenskommelser om annat än extra pensionsavsättning har inte berörts av uppsägningen av PA 03 utan äger fortsatt giltighet. Formellt fyller sådant avtal inte längre någon funktion utifrån vad som beskrivits ovan. De enskilda överenskommelser som gjorts med stöd av sådant lokalt avtal kan löpa på och nya enskilda överenskommelse kan formellt tecknas med stöd av de nya regleringarna i Villkors-/Affärsverksavtalet.

Sammanfattningsvis

Bestämmelser kring enskilda överenskommelser finns i Villkors- och Affärsverksavtalet samt PA 16.

- I förhandlingsprotokollet från den 23 februari 2016 rörande Överenskommelse om ändringar av Villkorsavtal och Affärsverksavtal Arbetsgivarverket – OFR/S,P,O med anledning av pensionsöverenskommelsen PA 16 finns de ändringar och tillägg som möjliggör enskilda överenskommelser införda. Ändringarna innebär att
 - 1 kap 1 § Villkorsavtalet ändrats, att
 - 2 kap. 7 § Villkorsavtalet har fått en ny lydelse, att
 - 5 kap 17 § Villkorsavtalet ändrats, att
 - en ny 1 a § tillförts Affärsverksavtalet, samt att
 - 2 mom. 11 § ändrats.
- En enskild överenskommelse kan nu även omfatta lön, semester, semester del av dag likväl som extra pensionsavsättning.
- Arbetsgivaren och lokal facklig arbetstagarorganisation får sluta kollektivavtal om att enskilda överenskommelser får träffas i andra fall än som framgår av Villkors-/Affärsavtalet.
- Vad gäller möjligheten till enskilda överenskommelser om extra pensionsavsättning finns både i Avdelning I och II i PA 16 bestämmelser om sådan avsättning enligt följande
 - För de arbetstagare som omfattas av Avdelning I gäller för OFR/S,P,O att 4 kap. 8 § ska tillämpas, och
 - för de arbetstagare som omfattas av Avdelning II gäller för OFR/S,P,O att 3 kap. 4 § ska tillämpas.
- Sådan ytterligare premie (avgift) som nämns i 3 kap. 4 § Avdelning II PA 16 (Kåpan Extra) ska kunna tillgodoräknas arbetstagare efter ny enskild överenskommelse mellan arbetsgivaren och arbetstagaren fr.o.m. den månad arbetstagaren fyller 65 år så länge anställningen fortgår dock längst t.o.m. kalendermånaden innan den månad då arbetstagaren fyller 67 år.
- En enskild överenskommelse ska vara skriftlig och gälla tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid som regleras i den enskilda överenskommelsen, om inte arbetsgivaren och arbetstagaren enas om annat med hänsyn till överenskommelsens karaktär.
- Innan överenskommelse träffas ska berörd lokal arbetstagarorganisation informeras.